

Nr. 6 (439)
2023 m. birželis

Kaina
2 Eur

Akiratis

LIETUVOS KURČIŲJŲ DRAUGIJOS MĖNRAŠTIS

Kūrybinis
eksperimentas
pradėjo kelionę
į žmones

**R. M. Balaišis: keturi dešimtmečiai
oranžinio kamuolio kerų nelaisvėje**

ŠIAME NUMERYJE

2–3 Trumpai apie mus

PSICHOLOGAS PATARIA

4 Ką veikti vasarą?

KLAUSIATE – ATSAKOME

4 Kaip geriau?

LIETUVOS KURČIŲJŲ
DRAUGIJOJE

5 Respublikinės valdybos
posėdyje

6 Darbą pradėjo naujos
sudėties LKD komanda

EUROPOS NEĮGALIŲJŲ
JUDĖJIMAS

7 Europos Negalios
Parlamentas inicijuoja
pokyčius

TĖVŲ ŽVILGSNIS

7 Tarptautinis
bendradarbiavimas plečia
akiratį

MŪSŲ ŽMONĖS

8–9 R. M. Balaišis: keturi
dešimtmečiai oranžinio
kamuolio kerų nelaisvėje

10–11 Dalios ir Dainiaus Kuprinskių
aistra – sportas ir kelionės

EUROPOS KURČIŲJŲ
SAJUNGOJE

11 EUD Generalinė Asamblėja
UGDYMAS

12 „Erasmus+“ projektai
skatina tobulėti

12 Kai užsivers mokyklos durys

13 Sveikas maistas – skanus
maistas

13 Ir džugino, ir graudino

KURČIŲJŲ KULTŪRA

14–15 Kūrybinis eksperimentas
pradėjo kelionę į žmones

15–16 Meno šventės sūkurio įsukti

Viršelyje – Linos Balaišienės nuotr.

Trumpai APIE MUS

Konsultacijų centro specialistai
padeda informaciją pritaikyti
žmonėms su negalia.

Informaciją kurtiesiems pritaikyti padeda
specialistė **Justina Vertelkaitė**.

Neseniai darbą pradėjusio Neįgaliųjų reikalų departamento Konsultacijų centro ekspertė J. Vertelkaitė konsultuoja dėl renginių, informacinės aplinkos, internetinių svetainių pritaikymo kurtiesiems. Paklausimus ekspertams teikite el. p. KC@ndt.lt.

Išradėjai sukūrė akinius,
kurie iš karto išverčia pašnekovo kalbą
raštu arba į gestų kalbą.

„Google I/O“ konferencijoje bendrovė pristatė papildytosios realybės akinius, kurie realiuoju laiku verčia pašnekovo kalbą. Kaip pranešama, vertimas pasirodo tiesiai prieš žmogaus akis. Prietaisą išradėjai taip ir vadina: „Google“ akiniai-vertėjai“. Įmonė dar negali atsakyti, kada prietaisas bus pradėtas parduoti.

Liepos 8–15 dienomis 2 Lietuvos kurčiųjų draugijos atstovai
vyksta į Pietų Korėją, Jajū salą
dalyvauti Pasaulio kurčiųjų federacijos renginiuose.

Į WFD GA bei kongresą deleguoti LKD prezidentė **Vaida Lukošūtė** ir
RV narys **Kęstutis Vaišnora**.

Panevėžio kurčiųjų mokykla sukvietė
mokytojus ir kurčių mokinių tėvus,
kad informuotų, kur kurti mokiniai
gali tęsti mokslus ir įgyti profesiją.

Gegužės 30 d. PKNPM surengė nuotolinę respublikinę konferenciją „Renkuosi profesiją: aktualijos ir perspektyvos Lietuvoje“. Joje dalyvavo per 100 suinteresuotų asmenų ir išklusė 15 lektorių iš įvairių Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Radviliškio, Panevėžio įstaigų pranešimus. Birželio 6 d. į 2-ąją konferencijos dalį rinkosi Lietuvos surdopedagogų asociacijos nariai. Renginys prasidėjo Panevėžio mokymo centre, konditerijos ir makaronų gamintojų edukaciniuose užsiėmimuose. Į PKNPM surdopedagogai vyko per Panevėžio darbo rinkos mokymo centro autodromą. Pasisėmę adrenalino, gerai nusiteikę, surdopedagogai sėdo svarstyti ataskaitinio-rinkiminio asociacijos susirinkimo klausimų.

Lietuvos surdopedagogų asociacijos pirmininke
perrinkta Panevėžio kurčiųjų mokyklos direktorė
Danutė Kriščiūnienė.

Asociacijai ji vadovaus dar 4 metus.

G
AR
GLASSES

Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras priklauso tarptautiniam HIPEN tinklui.

Tinklui priklausančios įstaigos susitinka ir dalinasi gerąja kurčiųjų švietimo patirtimi.

Neseniai tinklo atstovai susitiko

Prancūzijos Nante mieste.

Prieš keletą metų LKNUC įsitraukė į HIPEN tinklą, o šiandien dalijasi priklausymo jam privalumais. „Gavome prieigą prie unikalių kokybiško kurčiųjų mokymo patirčių“, – teigia centro atstovės **Svetlana Beniušienė** ir **Daiva Burkauskienė**, atstovavusios įstaigą Prancūzijoje vykusiame tinklo narių susitikime. LKNUC direktorė S. Beniušienė ten pristatė Lietuvos padėtį siekiant kurčiųjų įtraukties. Taip pat renginyje sutarta dėl LKNUC pedagogų darbo stebėjimo vizitų į Ispanijos, Prancūzijos, Lenkijos mokyklas 2023–2024 m.

* * *

Birželio 9 d. Adomo Mickevičiaus bibliotekoje kurtieji ir girdintieji dalinosi nuomonėmis, kaip kurtieji skaito.

Diskusiją moderavo **Ada Zabulionytė**, dalyvavo: **Anželika Teresė**, **Arnoldas Matulis**, **Vytautas Pivoras**, **Vytautas Songinas** ir **Milda Pošiūtė-Žebelinė**. „Skaitantys kurtieji kalbėjo apie nuoseklaus skaitymo naudą ir teigiamą tėvų pavyzdį savo vaikams. Skaitantys rečiau ieško kitų istorijų bei informacijos gavimo šaltinių, nes gyventi be naujų istorijų, jų nepasipildant, būtų nuobodu“, – štai ką apie festivalyje „Knygos keičia(si)“ išsakyta kurčiųjų sistemos atstovų mintis mums parašė diskusijos dalyvė mokytoja Milda.

* * *

Bendrija PAGAVA kurčių vaikų šeimoms organizavo išvyką plaustais Neries upe. Dalyviams išvyka labai patiko.

Šeimos žygyje aktyviai leido laiką gamtoje ir stiprino komandinės veiklos įgūdžius. Vaikai įgijo orientacinių įgūdžių, irklavo plaustus, mokėsi saugiai plaukti. Veikla vykdyta pagal specialiąją programą „Būkime sveiki 2023“.

Austrijos kurčiųjų mokyklose

kartu su kurčiaisiais mokosi ir girdintys vaikai.

Kai mokinių klausia skirtinga,

su jais dirba 2 mokytojai.

Vienas iš 2 mokytojų gerai moka gestų kalbą.

Apie tai lietuviai sužinojo nuvykę į Austriją.

LKNUC švietimo pagalbos specialistai lankėsi 2 Austrijos kurčiųjų mokyklose ir pažindinosi su ugdymo bei pagalbos teikimo sistema. Jie ir papasakojo apie ten taikomą „atvirkštinę“ įtrauktį. Įdomu, kad girdintys tėvai mielai savo girdinčius vaikus leidžia į kurčiųjų mokyklą. O štai švietimo pagalba lietuviai esą pranašesni. Lietuvoje kurtieji gali gauti vidurinį išsilavinimą savo mokykloje, Austrijoje retas gestakalbis kurčias mokins pasiekia brandos egzaminus, nes tenka mokytis tik girdinčiųjų gimnazijose su vertėju ar papildoma pagalba. Užtat lietuviai liko sužavėti apsilankę Linco Institut für Sinnes - und Sprachneurologie medicinos įstaigoje ir sužinoję, kad ten diagnozavus klausos sutrikimą medikai nedelsdami užmezga kontaktą su švietimo sistemos specialistais ir kartu teikia visapusišką pagalbą vaikui ir šeimai. Lietuvoje to niekaip nepavyksta pasiekti.

* * *

Graikijoje vyko šeštasis pasaulio kurčiųjų krepšinio čempionatas.

Jame dalyvavo lietuvių vyrų ir moterų komandos.

Prieš išvykdami į varžybas,

kurtieji krepšininkai ir treneriai kartu nusifotografavo.

Birželio 13–24 d. Kretos saloje (Graikija) vykusiose pasaulio pirmenybėse Lietuvos vyrų ir moterų krepšinio rinktinė, vadovaujama strategų **Rolando Rakučio** ir **Andriaus Vaicekausko**, padėtis nuo pat pradžių susiklostė skirtingai. Iki išleidžiant birželio leidinį paaiškėjo, kad vyrai grupės varžybose nuginklavo visus savo varžovus (Libaną, Ispaniją, Argentina). Ketvirtfinalyje išplėšė pergalę prieš lenkus. Pusfinalyje nugalėjo Izraelio rinktinę ir finale žaidė su JAV rinktinė. Su pergale pusfinalyje mūsų vyrus pasveikino Lietuvos prezidentas **Gitanas Nausėda**. Lietuvės grupėje laimėjo prieš Kenijos rinktinę, bet neatsilaikė prieš itales ir turkes. Ketvirtfinalyje nusileido JAV rinktinėi. Teko tenkintis kova dėl 5–8 vietų. Čia pralaimėjo lenkėms ir su Kenijos rinktinė aiškinosi dėl 7–8 vietos.

* * *

Akiratis

„Akiračio“ redakcija su skaitytojais atsisveikina iki rugsėjo.

Linkime gražios vasaros ir gerai pailsėti!

Ką veikti vasarą?

Donata LUKOŠIENĖ
LKD psichologė

Vasarą visi nori ilsėtis.

Bet geriau per

atostogas laikytis savo įpročių.

Valgyti, sportuoti ir miegoti
panašiai kaip visada.

Tada rudenį nebus šoko,
kad reikia grįžti prie senos tvarkos.

Kai esi ramus,

tinka mokytis naujų dalykų.

Vasarą gali išmokti emocijų ir
įtampos valdymo.

Tada būsi pasiruošęs rudeniiui ir
mokėsi elgtis.

O gal pamatysi, kad problemų
jau yra mažiau.

Labai dažnai vasarą žmonės nori palikti
visus darbus, planus ir reikalus ir vien ilsėtis.
Atrodo, dar nuo mokyklos laikų pripratote,
kad vasarą mums priklauso atostogos. Bet
aš noriu priminti, jog vasara yra puikus lai-

kas pradėti darbus ir kurti naujus įpročius, o
ne jų atsisakyti.

Sutinku, kad atostogos yra būtinos. Mūsų
protas ir kūnas nusipelnė poilsio, atsitraukti
nuo įprasto ritmo ir kasdienių rūpesčių. Kaip
atostogas padaryti malonias, skaitėte praei-
tame straipsnyje. Tačiau iš tikro mūsų kūnas
ir protas mėgsta rutiną – kai viskas vyksta
nusistovėjusia tvarka, vienodu laiku ir krū-
viu. Kaip suprasti?

- Jeigu valgotė įprastu laiku ar tik tam tikrą
maistą, stipriai pakeitus mitybą gali sustrei-
kuoti skrandis, dėl to pablogėti nuotaika, pa-
sunkėti mąstymas ir emocijų valdymas.

- Jeigu visada sportuojate, to atsisakę ga-
lite jaustis apsunkę, ne tokie stiprūs, o tada
ir protas ne taip gerai dirba.

- Jeigu kasdien stengiatės miegoti 6–8
val., o per atostogas miegui laiko nebeliks,
netrukus pasijusitę pavargę, jautresni, grei-
čiau susinervinsite ir padaugės konfliktų,
kris motyvacija. Nepadės ir per ilgas miego-
jimas, nes tada sumažės laiko kitoms veik-
loms, bendravimui, aktyvumui.

Kitų įpročių atsisakymas taip pat sutrik-
dys jūsų vidinę savijautą, bet šie trys – mie-
gas, maistas ir judėjimas – yra būtini jūsų
sveikatai psichinei sveikatai. Todėl rekomen-
duojame kuo labiau laikytis nusistovėjusios
tvarkos net ir atostogų metu. Tada rudenį
nebus šoko, kai reikės grįžti prie įprastos
tvarkos.

Beje, ar žinojote, kad mokytis naujų įpro-
čių, emocijų ir streso valdymo reikia tada,
kai esate ramūs, pailsėję ir gerai nusiteikę?
Taigi, pagalvokite, galbūt tam puikus laikas
yra būtent vasara, kai mažiau darbo, kai jūs
pats ir aplinkiniai geresnės nuotaikos, kai
streso ir problemų yra mažiau. Tada vasa-
ros metu galite mokytis, kaip spręsti įvairias
problemas ir keisti savo elgesį, o rudenį,
padaugėjęs stresinių situacijų, jau mokėsi-
te, kaip su jomis tvarkytis, bei pastebėsite,
kad problemų ištis yra netgi mažiau. Taigi,
apgalvokite, kaip praleisite šią vasarą ir ko
naujo galite gauti jos metu.

Otilija Kolodenskytė-Di Fazio.

Kaip geriau?

„Akiračio“ inf.

Redakcija paklausė, kaip, Jūsų nuomone, būtų geriau: kai lietuvių gestų
kalbos moko, kaip dabar, bent 3 su kurčiaisiais sietinos įstaigos – Vertimo
centro (LGKVC) Lietuvių gestų kalbos metodinio skyriaus, LKNUC Gestų
kalbos sklaidos ir mokymo skyriaus ir dar vasaros stovyklose, tiksliniuose
renginiuose tėvų bendrijos PAGAVA specialistai – ar tikslinga būtų sutelkti
LGK mokymus vienoje įstaigoje?

Mano nuomone, geriau tik vienoje įstai-
goje, kuri specializuojasi vesti lietuvių gestų
kalbos kursus. Kai moko skirtingos įstaigos,
naudojama skirtinga mokomoji medžiaga.
Bendruomenei tampa sunku suprasti, kas
moko, kaip moko, kuri įstaiga yra LGK mo-
kymo lyderė. Būtų viena besispecializuo-
janti įstaiga, visiems taptų aišku, į ką galima
kreiptis dėl LGK kursų.

Redakcija. Į klausimą atsakė ir savo, LGKVC
Metodinio skyriaus vyriausiosios specialistės,
nuomonę pareiškė **Otilija Kolodenskytė-Di
Fazio.**

„Akiračio“ redakcija dėkoja viešniai ne tik
už atsakymą, bet ir už skyrelio „Klausiame –
atsakome“ idėją. Otilija sakė, kad skaityto-
jams gali būti įdomu ir užduoti klausimus,
ir pateikti atsakymus. Neabejojame, kad ak-
tyvi kurčiųjų bendruomenės narė žino apie
kurčiųjų, jų tėvų ir specialistų poreikius. Tad
kviečiame rašyti savo klausimus ir teikti atsa-
kymus rūpimomis temomis el. p. redakcija@lkd.lt. Būsime dėkingi ir už prie laiškelių pri-
dėtas asmenines nuotraukas. Skaitytojams
malonu matyti ne tik pateiktą klausimą ar
atsakymą, bet ir kas tai parašė. Laukiame
Jūsų laiškų!

Naujasis LKD viceprezidentas Paulius Jurjonas.

Posėdžiauja naujos sudėties Respublikinė valdyba.

Respublikinės valdybos posėdyje

„Akiračio“ inf.

Birželio 16 d. surengtas pirmasis naujos LKD Respublikinės valdybos (RV) posėdis. Jis vyko Vilniuje, LKD patalpose. Dalyvavo visi devyni LKD RV nariai, „Akiračio“ redaktorė, vertė LGK vertėjai.

UAB „Elkados“ padėtis. Posėdžiui pirmininkavusi LKD prezidentė Vaida Lukošūtė informavo, kad Panevėžio įmonės „Elkados“ reikalai prasti. Ypač prasta pastatų būklė. Ji tokia bloga, kad neatsiranda norinčiųjų nuomotui patalpas. COVID-19 pandemijos laikotarpiu, sumažėjus užsakymų, įmonė laiku nesugebėjo sumokėti privalomų mokesčių biudžetui, susikauptė ir didėja skolos, o po pandemijos nei siuvimo, nei žaislų surinkimo užsakymų apimtys taip pilnai ir neat-sistatė.

Šią LKD prezidentės paviešintą informaciją apie Panevėžio kurčiųjų įmonės prastą situaciją ir atsistatydinimo pareiškimą iš užimamų pareigų direktorė Izolda Rakauskaitė Draugijai pateikė prieš pat RV posėdį. Dėl šios priežasties RV nariai, stokodami tikslų duomenų apie „Elkados“ finansinius rodiklius, remdamiesi vien direktorės teiginiais, nesiėmė priiminėti sprendimų. Išklause G. Ramanauskienės ir M. Lankučio, dviejų kitų LKD įmonių – „Vikados“ ir „Neverestos“ – vadovų, vykdančių panašias veiklas, komentarus, apsisprendė surinkti daugiau informacijos, po 2–3 savaitių rinktis į neeilinį posėdį ir tuomet spręsti dėl bendrovės ateities.

Nutarta iki neeilinio posėdžio netenkinti ir gauto „Elkados“ direktorės I. Rakauskaitės prašymo atleisti iš užimamų pareigų.

Bendrovių valdybos. Pasikeitus RV sudėčiai, teko iš naujo formuoti LKD bendrovių valdybas. LKD prezidentė pateikė siūlymus. Apie juos kandidatai į valdybas buvo informuoti iš anksto, todėl svarstymo ir tvirtinimo procedūra ilgai netruko. Kaip ir anksčiau, UAB „Vikada“, UAB „Elkada“, UAB „Atropa“ valdybos sudarytos iš 5 narių, o „Neveresta“ – iš 3 narių.

Išrinktas LKD viceprezidentas. Pagal LKD įstatų viceprezidento kandidatūrą pirmajame RV posėdyje teikia LKD prezidentas. V. Lukošūtė informavo, kad suvažiavimo delegatai, rinkdami kandidatus į RV narius, daugiausiai iš eilės balsų skyrė K. Vaišnora, M. Balaišiui, P. Jurjonui. Taip pat pranešė, kad du pirmieji minėti RV nariai dėl užimtumo siūlomų pareigų iš anksto atsisakė. LKD prezidentė paklausė, ar P. Jurjonas sutiktų būti keliamas viceprezidentu. P. Jurjonui patvirtinus sutikimą vyko balsavimas. Birželio 16 d. RV posėdyje P. Jurjonas išrinktas LKD viceprezidentu.

Išgyvendinant 2023–2028 m. veiklos gaires. V. Lukošūtė 32-ajame LKD suvažiavime pristatė ambicingas ateinančių 5 metų veiklos gaires. Tai buvo naujai išrinktos LKD prezidentės veiklos programa. Ne mažiau ambicingais pasiūlymais gaires papildė suvažiavimo dele-

Tandemas: Paulius Jurjonas ir Vaida Lukošūtė.

gatai. Vienam žmogui tokia įsipareigojimų našta, net ir dirbant su savo pasirinkta darbuotojų komanda, yra per didelė, todėl RV nariai pagal savo kompetencijas sustiprina prezidentės galias. Štai kaip jie pasiskirstė atsakomybės sritimis: lietuvių gestų kalba – Arūnas Bražinskas; švietimas – Paulius Jurjonas; socialiniai klausimai – Rima Paulauskienė; įstatymai ir teisės – Kęstutis Vaišnora; prieinamumas – Kęstutis Vaišnora, Arūnas Bražinskas; LKD vidaus reikalai – Gina Ramanauskienė, Martynas Lankutis; įvaizdis ir viešinimas – Arnoldas Matulis; kultūra – Mykolas Balaišis.

Kiti darbotvarkės klausimai. Prieš kelias kadencijas veikusios LKD viešosios įstaigos Respublikinis centras veikia jau anksčiau 5 metams buvo sustabdyta, bet nenutraukta, todėl privalu, kad įstaiga turėtų vadovą. RV nariai iš įstaigos direktoriaus pareigų atleido K. Vaišnorą ir direktore paskyrė V. Lukošūtę, dabartinę prezidentę. Taip pat aptartas ir patvirtintas LKD Respublikinės valdybos darbo reglamentas.

Informuota, kad šiemet Neįgaliųjų reikalų departamentas neskyrė lėšų vasaros stovyklai „Tylioji pasaka“, kurią tradiciškai rengia LKD ir Lietuvos kurčiųjų jaunimo asociacija. Siūlytos dvi išeitys. Pirmoji – šiemet nerengti stovyklos. Pasirinktas antras variantas: šeimoms pranešti, kad šiemet tėvams teks patiems susimokėti pilną kelialapių kainą (LKD tegali skirti simbolinę paramą). Jei atsiras pakankamai norinčiųjų savo vaikus išleisti stovyklauti tokiomis sąlygomis, stovykla galimai bus surengta rugpjūtį. Suinteresuoti asmenys turėtų sekti informaciją LKD viešinimo kanalais ir reaguoti.

Jau keleri metai, kai VŠĮ Lietuvių gestų kalbos institutas nevykdo jokių veiklų. Dėl šios priežasties buvo gautas valstybės įmonės Registų centro (RC) įspėjimas dėl įstaigos likvidavimo. LKD apsisprendė nelaukti, kol RC inicijuos įstaigos uždarymą, likvidavimo procesą pradėjo pati.

RV posėdžio dieną vyko Pasaulio kurčiųjų federacijos (WDF) renginys, kuriame pristatyta 2023 m. Tarptautinės kurčiųjų žmonių savaitės rekomenduojama tematinė programa. Atsižvelgusi į federacijos siūlymus, LKD parengs ir paskelbs savo programą. Sekite šviežiausią informaciją LKD viešinimo kanalais.

Darbą pradeda naujos sudėties LKD komanda

Kviečiame susipažinti su LKD prezidentės Vaidos LUKOŠIŪTĖS suburta naująja darbuotojų komanda.

„Akiračio“ inf.

LKD prezidentė Vaida Lukošius.

Projektų vadovė Sabina Grėbliūnaitė.

Diktorė Rūta Mingailaitė.

Viešųjų ryšių koordinatore Ramunė Jurkšienė.

Mokymų vadovė Kassija Izotova.

Operatorius Arnas Dambrauskas.

Asistentė-referentė Julija Pugačiauskaitė.

Su skaitytojais sveikina naujoji LKD komanda.

A. Dambrausko nuotr.

Projektų vadovė, konsultavimo ekspertė **Sabina Grėbliūnaitė**. Naujosios darbuotojos diplomų sąrašas solidus: nuo LGK vertimo iki Europos studijų magistro. Patirtis LGKVC, tolesnės studijos, praktikos, veiklos žmogaus teisių, socialinės politikos srityje Lietuvoje, Belgijoje, JAV, Kanadoje padėjo išlavinti ir įtvirtinti gebėjimus operatyviai ir kūrybiškai dirbti skirtingose aplinkose. Įgytas žinias ir kompetencijas projektų vadovė tikisi panaudoti kurdamą kurčiųjų bendruomenei pridėtinę naudą.

Viešųjų ryšių koordinatore **Ramunė Jurkšienė**. Turi kalbos redaktorės (vertė leidinius iš anglų k. į lietuvių k.) Lietuvoje bei grafikos dizainerės ir kt. darbo patirties Jungtinėje Karalystėje. Yra „Dizainerių sambūrio“ bendruomenės narė. VU įgijo leidybos bakalauro, Klaipėdos universitete – rinkodaros magistro laipsnius. Apie R. Jurkšienės profesinę karjerą, keliones ir meilę amsintiems keturkojams buvo rašyta 2022 m. sausio mėn. „Akiraityje“.

Diktorė **Rūta Mingailaitė**. Šiandieninę darbuotoją pirmiausiai atpažįstame kaip garsio-

jo spektaklio, pristatyto visuomenei, „Tyla?! – nieko baisaus...“ pagrindinę aktorę, KKC „Skambanti tyla“ būrelio narę, kurčiąją poetę, projekto „Mes taip nesitarėm“ dalyvę. Ir pirmosios jos įgytos profesijos Kauno taikomosios dailės mokykloje, Kauno drabužių dizaino studijoje buvo „meniškos“. O pastarasis socialinio darbo diplomas (Kauno kolegija) išplėtė merginos kompetencijas į naujas erdves. Į LKD jau nauji darbuotoja atėjo iš kūrybinio darbo sferos.

Operatorius montuotojas ir fotografas **Arnas Dambrauskas**. 2022 m. baigė Kauno taikomosios dailės mokyklą ir įgijo fotografo profesiją. Kaip pats sako, fotografija jam – ne tik darbas, bet ir hobis. Šiuo metu noriai gilinasi į operatoriaus montuotojo profesines paslaptis. Iki pradėdamas darbą LKD, sukaupe įvairaus darbo patirties skirtingose įmonėse. Laisvalaikio rašo eiles.

Mokymų vadovė **Kassija Izotova**. Kurčiųjų bendruomenę ją pažįsta kaip savanorę (savanoriavo LKD, Lietuvos Raudonajame Kryžiuje), laisvai samdomą gidę (nuo 2014 m.). Prieš ateidama į LKD, dirbo ir tebedirba LGK

metodininke LKNUC, Gestų kalbos sklaidos ir mokymo skyriuje. Moko gestų kalbos centro pedagogus ir techninį personalą. Yra įgijusi socialinės pedagogikos bakalauro ir edukologijos magistro laipsnius.

Asistentė-referentė **Julija Pugačiauskaitė**. Pagal išsilavinimą profesionali LGK vertėja. Yra sukaupusi vertimo patirties LGKVC, medijų bendrovėse, pastarosiose jai buvo patikėtos rinkiminių laidų vertėjos funkcijos. LKD Julija atliks dokumentų valdymo ir priežiūros funkcijas, o vertimo įgūdžiai pasitarnaus sklandžiai komunikacijai su negirdinčiais kolegomis ir lankytojais.

Justina Vertelkaitė buvusio LKD prezidento K. Vaišnoros komandoje ėjo viešųjų ryšių koordinatore pareigas, nuo šiol jos pareigos – socialinių ir kultūrinių renginių organizatorė. Darbą tęsia LKD finansininkė **Danutė Ščerbinienė**, „Akiračio“ redaktorė **Nijolė Krasniauskienė** (kaip LKD projekto vykdytoja). Draugijos patalpų priežiūra rūpinsis valytoja **Daiva Matvičienė** (tęsia darbą) ir ūkvedys **Oleksandr Izotov**.

Europos Negalios Parlamento inicijuoja pokyčius

Gegužės 23 d. Europos Parlamento (EP) rūmuose Briuselyje (Belgija) surengtas 5-asis Europos Negalios Parlamento, kuriame dalyvavo 35 delegacijos iš 29 šalių, iš viso per 700 asmenų. Kartu su Lietuvos negalios organizacijų forumo delegacija į šį svarbų žmonėms su negalia renginį vyko LKD Respublikinės valdybos narys Kęstutis VAIŠNORA. Jis papasakojo, kokius klausimus svarstė ENP. „Akiračio“ inf.

Tą dieną kalbėta apie prieinamumo galimybes žmonėms su negalia, iššūkius, kylančius krizių metu, socialinę įtrauktį. Svarstytas ir vienbalsiai patvirtintas Europos žmonių su negalia forumo manifestas dėl rinkimų prieinamumo Europos institucijų lygmenyje.

Diskutuota ir ypač kurtiesiems svarbiu klausimu. Europos Parlamente kiekvienam parlamentarui užtikrinta galimybė pasisakyti savo gimtąja kalba, visi pasisakymai verčiami ne tik į anglų kalbą, bet ir į visas ES valstybines kalbas. Tačiau jei EP renginyje dalyvauja kurčiasis arba jei išrenkamas kurčias europarlamentaras, klausos negalią turintis asmuo pasisakyti turi tarptautiniais gestais. Galimybės pasisakyti savo nacionaline gestų kalba nėra, nebent pats kurčiasis pasirūpina gestų kalbos vertimu. Susirinkusieji tai traktavo kaip kurčiųjų žmonių teisių pažeidimą.

Europos Negalios Parlamento delegatai.

Europos kurčiųjų sąjunga (EUD) pateikė siūlymą EP privalomai pasirūpinti vertimu į nacionalines gestų kalbas, t. y. EP turi dirbti visų ES valstybių gestų kalbos vertėjai.

Kadangi tokiems vertimams reikalingi aukštą kvalifikaciją turintys nacionalinių gestų kalbų vertėjai, tikslą pasiekti planuojama pamažu, bet tam ruoštis raginama pradėti jau dabar.

Europos Negalios Parlamento – tai vienos dienos renginys, kuriame paprastai dalyvauja negalios gynėjai, politikos formuotojai ir kiti suinteresuoti asmenys. Sueiga vyksta Europos Parlamento posėdžių salėje Briuselyje. Ji tarnauja kaip platforma diskutuoti apie neįgaliųjų teises ir priimti sprendimus dėl politinių Europos neįgaliųjų judėjimo reikalavimų.

Tarptautinis bendradarbiavimas plečia akiratį

Gegužės pradžioje Romoje vyko Europos tėvų, auginančių sutrikusios klausos vaikus, federacijos (FEPEDA) valdybos posėdis ir organizacijų vadovų susitikimas. Renginyje dalyvavo bendrijos PAGAVA pirmininkė Rima SITAVIČIENĖ ir pavaduotoja Joana VANAGIENĖ. Džiaugiamės galimybe Europos tėvų organizacijų susitikimuose pasisemti gerosios patirties, vėliau ją pritaikyti Lietuvoje. Joana VANAGIENĖ

Prašymą išgirdo. Bendrijos PAGAVA prašymu, renginyje daug dėmesio buvo skirta supažindinti, kaip įvairiose šalyse teikiamos kalbos vertimo į tekstą paslaugos (*speech-to-text translation*); šiuo klausimu plačiau kalbėjo Ispanijos ir Suomijos atstovės. Pastaruoju metu ši vertimo paslauga tampa vis aktualesnė, kadangi ji reikalinga neprigirdintiesiems, modernių klausos aparatų ir kochlearinių implantų naudotojams, taip pat šį vertimą kartais renkasi ir kurtieji.

Ispanijos patirtis. Ispanijoje tokia vertimo paslauga yra traktuojama kaip informacinės aplinkos prieinamumo užtikrinimas asmenims su klausos negalia. Ypač plačiai sakytinės kalbos vertimas į tekstą taikomas seminaruose, konferencijose, teatruose ir pan. Paslaugai tobulinti FIAPAS organizacija bendradarbiauja su techno-

logijos universitetais, „Microsoft“ ir „Google“ kompanijomis. Tad kurtieji ir neprigirdintieji tokiais atvejais tampa naujausių mokslo pasiekimų bandytojais, vertintojais ir naudotojais, o kompanijos tiesiogiai mato, kaip svarbu tobulinti savo pasiekimus.

Suomijos patirtis. Čia taip pat plačiai taikoma ši vertimo paslauga. Suaugusieji sutrikusios klausos asmenys, mokiniai ir studentai gali pasirinkti, kuri paslauga kuriuo atveju jam reikalingesnė: sakytinės kalbos vertimas į gestų kalbą ar vertimas į tekstą, kurį jis gali matyti savo telefono ar planšetės ekrane.

Finansinės garantijos šeimoms. Suomijos sutrikusios klausos vaikų tėvų asociacijos KLVL pirmininkė taip pat pristatė, kokią finansinę paramą valstybė teikia šeimoms, auginančioms kurčius ir neprigirdinčius vaikus. Panašiai kaip Lietuvoje, Suomijoje sutrikusios klausos vaikai gauna trijų lygių neįgalumo pašalpą priklausomai nuo klausos sutrikimo lygio. Valstybė pilnai apmoka klausos aparatus, kochlearinius implantus ir operacijas bei atitinkamai visus reikalingus priedus. Gestų kalbos vertimo ir sakytinės kalbos vertimo į tekstą paslaugos yra nemokamos. Šioje šalyje girdintys tėvai turi galimybę 5 metus mokytis gestų kalbos.

Tarpžinybinis bendradarbiavimas. Visoms tėvų organizacijoms yra aktuali tarpdisciplininio bendradarbiavimo problema, kadangi mūsų vaikai „priklauso“ trimis žinyboms: sveikatos, socialinės apsaugos ir švietimo. Labai svarbu užtikrinti, kad diagnozavus klausos sutrikimą vaikas neliktų vien medikų rankose, kad tėvai kuo greičiau gautų reikiamą informaciją ir pagalbą bei kuo anksčiau būtų pradėta visavertė vaiko rehabilitacija. Kaip teikiama ir koordinuojama įvairiapusė pagalba sutrikusios klausos vaikams Čekijoje, patirtimi pasidalijo Čekijos klausos negalią turinčių tėvų ir draugų informacijos centro atstovė.

FEPEDA valdybos posėdis.

R. M. Balaišis: keturi dešimtmečiai

Iš vardyti visus Remigijaus Mykolo BALAIŠIO pelnytus titulus užtruktų. Tad tik svarbiausieji: olimpinis vicečempionas, triskart olimpinis prizininkas, dukart pasaulio vicečempionas, Europos čempionas. Apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi (2012 m.), sidabro medaliu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“ (2013 m.). Paaugojęs oranžiniam kamuoliui 42 metus, skynęs pergales ir kaip sportininkas, ir kaip treneris, mūsų herojus užsitarnavo garbingą vietą kurčiųjų sporto olimpe ir lieka neprilygstamas pavyzdys šiai ir ateinančioms krepšinininkų kartoms. 2022 m. pabaigoje R. Balaišis baigė savo sporto karjerą.

Kalbino Nijolė KRASNIAUSKIENĖ

Vilniaus kurčiųjų mokykloje

Su 2 vyresnėmis seserimis bei 2 broliais augusio pagranduko genuose turbūt jau pradėjimo akimirką buvo įrašyta sportininko DNR. Kaip pats sako, nuo mažens eidamas vis pasišokėdavo, nes „siekis būti visa galva aukščiau net už save“ jį lydi visą gyvenimą. Kurčiųjų mokykloje Vilniuje vaikas išbandė daugybę sporto šakų, bet prilygti krepšiniui niekas negalėjo.

Kartą pamatė, kokius triukus su oranžiniu kamuoliu išdarinėja Šarūnas Pečiulis ir davė sau žodį: privalau taip gebėti ir aš. Iš pradžių, kurčio trenerio Ramūno Dovydeno padedamas, tobulino kamuolio valdymo techniką, o vėliau, padaręs pažangą, būdamas 14-os, trenerio Algirdo Šato buvo priimtas treniruotis su kurčiais vyrais. 18-ąjį gimtadienį atšventęs jau rengėsi Lietuvos kurčiųjų krepšinio rinktinės nario marškinėlius. Ir 16 metų jų nenusi-vilko (1981–1997).

Strategas A. Šatas jį parengė įžaidėju. Greitas, nepakeičiamas puolime ir gynyboje, perduodant kamuolį, Remigijus idealiai tiko šiai pozicijai. Iš pradžių, kaip pats sako, kiek trūko metimų taiklumo, bet darbštus vaikinai pamažu ir šį rodiklį pagerino.

Krepšinininko karjera

Pusę sporto kelionės R. Balaišiui lemta buvo nueiti sovietiniu laikotarpiu. 1981 m. A. Šatas naują išsivežė į Kerčę (Krymas) vykusį

SSRS kurčiųjų vyrų krepšinio čempionatą, kuriame lietuviai tapo čempionais. Vėliau pirmųjų vietų bus ir daugiau (1983, 1986, 1987), triskart jis taps vicečempionu, taip pat prizininku, bet juk pirmieji kartai įsimintiniausi.

1983–1984 m. lietuvis atsidurs priešingoje barikadų pusėje. Neturėdamas galimybių studijuoti ir ieškodamas geresnio uždarbio – tuomet kurčiųjų į aukštąsias mokyklas nepriėmė, o pensiją užsidirbti teko taip pat, kaip ir girdintiesiems, – išvyko į Leningradą (dabar – Sankt Peterburgas), įsidarbino A. Ždanovo laivų statybos gamykloje, o ten dirbdamas įsitraukė į vietos kurčiųjų krepšinio klubą „Neva“. Vėliau buvo pakviestas į Rusijos rinktinę, su ja varžėsi Sovietų Sąjungos kurčiųjų čempionatuose.

Tačiau netrukus R. Balaišis suprato, kad ten jam ne vieta, ir grįžo į Tėvynę. A. Šatas vaikiną be iškalbėjimų priėmė į savo treniruojamą „Gesto“ komandą, o 1986 m., jam persikėlus su šeima gyventi į Kauną, treniravo kaip „Audros“ komandos (dabar – „Tyla“) narį, vėl įtraukė į Lietuvos rinktinės sudėtį.

1988 m. Vilerbane (Prancūzija) 4-ajame Europos kurčiųjų vyrų čempionate R. Balaišis kartu su dar 2 lietuviais bei vyriausiuoju treneriu A. Šatu Sovietų sąjungos rinktinės sudėtyje tapo Europos čempionu. Tai buvo jam pirmas ir paskutinis kartas, kai užsienyje atstovavo imperijai. Tolumoje jau brėško Lietuvos nepriklausomybės aušra.

Remigijus Mykolas Balaišis.

į 5-ąjį Senojo žemyno čempionatą 13 asmenų krepšinio rinktinė išvyko su dar spaustu-vės dažais kvepiančiais Lietuvos Respublikos pasais ir 7 tūkst. Seimo skirtų litų. Deja, šių pinigų užteko tik kelioms dienoms, o paskui lietuviams teko iš prabangaus Tel Avivo (Izraelis) viešbučio kraustyti nakvoti ant šalia jo esančios pievelės. Skaudus smūgis buvo suduotas sportininkų savigarbai, bet ne jų ryžtui. Į Lietuvą vyrai pargabeno čempionų taure ir aukso medalius.

O paskui dviejuose iš eilės Europos čempionatuose lietuviai liko be medalių (6 ir 4 vietas). Tačiau savo, kaip įžaidėjo, karjerą R. Balaišis baigė ryškia pergale. 1997 m. Kopenhagoje (Danija) vykusiose vasaros kurčiųjų žaidynėse kartu su komandos draugais pasidabino sidabro medaliu. Finale mūsų didvyriai neprilygo tik galingai JAV krepšinininkų rinktinėi.

Ir užvėręs duris į didįjį sportą, R. Balaišis dar ilgai oranžinio kamuolio nepaleido iš rankų. Vienu metu net treniravosi ir „Gesto“, ir „Audros“ (vėliau pervadinta į „Tylos“) komandose, o kai jos žaisdavo tarpusavyje, jis rinkdavosi kuriai atstovaus. Prisidėjo organizuojant ir ilgai žaidė krepšinininkų veteranų komandoje, su ja dalyvavo šalies ir tarptautiniuose turnyruose.

Moterų treneris

1997 m. R. Balaišis pateikė prašymą dirbti krepšinio treneriu. Vyras jau treniravo jo

Su mokyklos krepšinio komandos draugais.

1981 m. Lietuvos rinktinės sudėtyje pirmą kartą tapo SSRS čempionu.

Minutės pertraukėlė – darbymetis strategui.

oranžinio kamuolio kerų nelaisvėje

komandos draugas A. Jurkša, tad mūsų herojai „atiteko“ moterų komanda „Tyla“.

„Moterims piešiau aikštės puolimo, gynybos technikos schemas, daug aiškinau, užduodavau namų darbų“, – prisimena mūsų herojus. Ir sako, kad visą savo kaip stratego laiką skyrė ieškodamas būdų ne tik pagerinti komandos žaidimą, bet ir padėti moterims susidoroti su stresu.

Pirmąjį Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmetį LKSK labai stokojo lėšų, iš pradžių nebuvo net kalbos apie sporto psichologo ar masažuotojo paslaugas, fizinio paruošimo trenerio samdymą, viskuo viename asmenyje buvo pats Remigijus. Beje, mūsų herojus net 6 m. „Tylos“ moteris treniravo neatlygintinai (iki 2003 m.). Nepaisydamas to, parengė komandą ne tik žaisti šalies ir užsienio kurčių moterų turnyruose, bet ir varžytis Lietuvos krepšinio federacijos organizuojamoje girdinčių moterų lygų varžybose.

1999 m. R. Balaišis įstojo į Vlado Garasto vadovaujamą Lietuvos krepšinio trenerių asociaciją, daug tobulinosi, lankė seminarus, 2003 m. atestuotas kaip profesionalus krepšinio treneris.

Antrosios vietos „užkeikimas“

Aukščiausi R. Balaišio, moterų trenerio, pasiekimai: 2001 m. XIX olimpiadų kurčiųjų žaidynių Romoje (Italija), 2005 m. XX kurčiųjų žaidynių Melburne (Australija) ir 2009 m. XXI kurčiųjų žaidynių Taipėjuje (Taivanas) bronzos medaliai bei 2002 m. Atėnuose (Graikija) ir 2011 m. Palerme (Italija) pasaulio kurčiųjų moterų čempionatų sidabro medaliai. 2004 m. Liublianoje (Slovėnija) R. Balaišio treniruojama komanda tapo Europos vicečempione.

Melburno deflimpiados organizatorius pašnekovas gyrė už puikias treniruočių ir varžybų sąlygas. Įspūdį padarė išskirtinio grožio didmiesčio dangoraižiai, draugiška lietuvių bendruomenė, organizavusi delegacijai turiningą pažintinę programą, įsiminė vizitas į vietas kurčiųjų draugiją. Melburnas tapo jam iki šiol pasiektu labiausiai nuo Lietuvos nutolusiu geografiniu tašku, iki kurio mūsų herojus skrido 27 val.

Taipėjuje p. Remigijui imponavo šeimininkų tvarkingumas, labai patiko žaidynių uždarymo ceremonija, stebino kurtiesiems rodomas dėmesys ir surengtos prabangios vaišės.

2004–2008 m. R. Balaišis ėjo vyriausiojo moterų rinktinės trenerio pareigas. Vienu metu, kaip atvirauja, gavo „Amžinojo 2–3 vietos laimėtojo“ pravardę, dėl to LKSK prezidento Alekso Jasiūno buvo „nubaustas“, iš anksto neįspėtas ir pažemintas nuo vyriausiojo trenerio iki jo asistento. Tačiau net toks elgesys su juo neprivertė vyro nusigręžti nuo krepšinio. Tegu ir ne iš karto, atsitiesė ir grįžo į moterų rinktinę dirbti jau kaip trenerio asistentas (2008–2012 m.).

Deja, kad ir kiek LKSK prezidentas bekeitė trenerių suolelio sudėtį, dabintis aukso medaliais tarptautinėse arenose lietuviams taip ir neteko. Į šiųmetį birželį Graikijoje vyksiantį (interviu darytas iki pirmeny-

bių) pasaulio krepšinio čempionatą mūsų herojus vėl žvelgė su viltimi: galbūt šįkart pasiseks? Deja, paaiškės, kad vėl nepavyko.

Vaikų treneris

1999 m., subūręs berniukų krepšininkų komandą, Kauno krepšinio klube „Tigras“ mūsų herojus pradėjo savo karjerą kaip vaikų treneris. Mokyklos vadovo kvietimu, Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų centre paraleliai treniravo mergaičių ir berniukų krepšinio grupes. Vienu metu jam teko dirbti su 40–78 jaunųjų krepšininkų. Atrodo, buvo sunku, bet ir motyvacija buvo stipri. Tuomečiai vaikai, pasak pašnekovo, veržėsi sportuoti, tik reikėjo kantrybės ir laiko, kol viską, ko mokomi, gebėjo įsiminti.

„Trenerio darbas nėra paprastas, – sako R. Balaišis. – Ne taip lengva perprasti krepšinio subtilybes, be to, reikia daug energijos, gebėjimo ir noro.“ Šių dalykų mūsų herojus niekada nestokojo, tokias savybes ugdė ir savo auklėtiniais. Į kurčiųjų sporto istoriją jis kaip treneris, parengęs suaugusiųjų rinktinėms daug praeityje ir šiandien žinomų kurčiųjų krepšininkų, ne tik moterų, bet ir vyrų, pasiekęs su jaunimo rinktinėmis ryškių tarptautinių pergalių.

Už nuopelnus kurčiųjų sportui 2012 m. ir 2013 m. R. Balaišis įvertintas valstybiniais apdovanojimais, jam yra suteiktas nusipelnusio trenerio vardas.

Paskui savo svajones

Per gyvenimą mūsų herojai pavyko išpildyti daugybę savo svajonių. Tačiau kai ką jau, sako, teks įgyvendinti kitiems. Labiausiai mūsų herojus trokšta, kad greičiau išauštų valanda, kai kurčios lietuvių kops ant aukščiausios tarptautinių apdovanojimų pakylės. Ne mažiau viliasi, kad užaugs kurčiųjų krepšininkų, kurie prilygs girdintiesiems meistriškumu ir įsitvirtins girdinčiųjų klubuose.

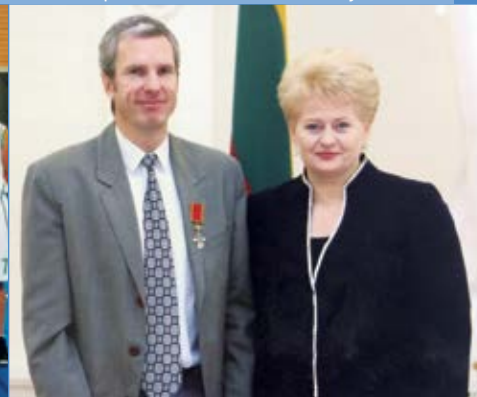
Pašnekovas ragina kurčiųjų jaunimą studijuoti, taip esą atsivers daugiau galimybių. Jo jaunystės metais studijos buvo neprieinamos, dėl išsilavinimo stokos jam 2022 m. teko baigti trenerio darbą, nes atsirado reikalavimas turėti aukštąjį sporto išsilavinimą. „Neleiskite, kad prasti pažymiai sužlugdytų jūsų ateities planus, kaip sovietinė santvarka koregavo manusius, pakenkė net po daugelio metų“, – įtikinėja jaunimą veteranas.

Dar mūsų herojus sako, kad kiekvienam, pasiekusiam solidžių sporto laimėjimų, dera parašyti knygą apie save. Jis, savo žmonos Linos įkalbėtas ir palaikomas, taip ir padarė. Jo išleistoje autobiografinėje knygoje „Kurčiojo aistra oranžiniam kamuoliui“ papasakota asmeninė sėkmės istorija įkvepia, motyvuoja ir stebina. R. Balaišis atsiskleidžia ne tik kaip sportininkas ir treneris, bet ir kaip aistringas keliautojas, ekstremalaus sporto bandytojas, žmogus, pasimatavęs verslininko, grožio konkurso organizatoriaus, mecenato „batus“. Jis yra aktyvus socialinių tinklų kurčiųjų grupių dalyvis. Jam turime dėkoti už kurčiųjų sporto kampelį Lietuvos sporto muziejuje, už ne vieną tyliai, nesireklamuojant įgyvendintą iniciatyvą ir padarytą gerą darbą.

Melburno kurčiųjų žaidynių bronzos medaliai, 2005 m.

Europos kurčiųjų jaunimo (merginos) U-20 čempionai, 2006 m.

2012 m. apdovanotas ordino Riterio kryžiumi.

Prieš įgyvendinant svajoną jodinėti – fotosesija su žirgais.

Iš smiginio ir boulingo varžybų – su nugalėtojos regaliais.

2021 m. vykusio 33 km dviračių

Dalios ir Dainiaus Kuprinskų aistra – sportas ir kelionės

Panevėžiečiai Dalia (47 m.) ir Dainius (46 m.)

KUPRINSKAI gerai žinomi ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos bei Estijos kurčiųjų bendruomenių sporto aistruoliams. Kaip šypsodamasi sakė D. Kuprinskienė, jiems su vyru atvykus į tarptautines boulingo ar smiginio varžybas Rygoje ar Taline, kiti sportininkai nuleidžia rankas, sakydami, jog, jei jau dalyvauja ši šeima, tai aišku, kas išsiveš nugalėtojų taurę. „Kadangi šiose sporto šakose esame laikomi favoritais, todėl ne visų sportininkų esame laukiami tokiuose renginiuose“, – prasitarė Dalia.

Laima LAPĖNIENĖ

Be sporto – nė dienos

Dalia ir Dainius, be jau minėtų sporto šakų, yra aktyvūs dviračių, paplūdimio tinklinio, kvadrato, krepšinio, mišrių komandų futbolo žaidėjai. Aktyvus poilsis, sportas užima didelę dalį Kuprinskų poros laisvalaikio. Dalią Panevėžio kurčiųjų sporto klubas „Vėjas“ kartu su kitais 4 likimo draugais delegavo atstovauti klubui LKSK, dalyvauti priimant svarbius kurčiųjų sportui sprendimus.

D. Kuprinskienę traukia ir ekstremalus sportas. 2017 m., pasinaudojusi LKSK iniciatyva, ponė Dalia surinko dešimties žmonių savanorių grupę šuoliui iš lėktuvo parašytu ir patyrė laisvo kritimo malonumą. „Tai buvo nenusakomas jausmas“, – iki šiol tuomet išgyventus pojūčius atmintyje saugo pašnekovė.

Kelionių troškulys

Dar viena D. ir D. Kuprinskų aistra – kelionės. Šeima naudoja pigių skrydžių pasiūlymais, bet dažniausiai keliauja automobiliu. Dalia imasi organizacinių reikalų: sustyguoja maršrutą, užsako viešbučius, Dainius atsakingas už vairavimą. Automobiliu jiedu jau įveikė beveik 5 tūkst. km.

Iki šiol didžiausią įspūdį mūsų herojei paliko 2022 m. kelionė į Kroatiją. Keliaudami automobiliu, jiedu su vyru pirmiausiai nuvyko į Aušvico koncentracijos stovyklą, Veličkos druskų kasyklas Lenkijoje. Čekijoje aplankė Ostravos miestą. Kroatijoje – sostinę Zagrebą, Krkos nacionalinį parką, Plitvicų ežerus. Nakvynei šeima buvo išsinuomojusi apartamentus Opatijos mieste. Pasak Dalios, viešbučio šeimnininkai jau buvo informuoti, kad atvyksta žmonės su klausos negalia, tad jų apgyvendinimas vyko sklandžiai.

„Kelionės ir sportas mums yra daugiau nei malonumas. Tai duoda tiek daug, kad negaliu to apibūdinti nei gestais, nei žodžiais. Pasiekę vieną tikslą, gauname impulsą siekti dar“, – taip begalinį gyvenimo geismą ir prasmę įvardijo D. Kuprinskienė. Moteris ypač džiaugėsi,

Kelionės po Kroatiją akimirka.

kad jų su vyru pomėgiai sutampa, kad kiekvienam pasiūlymui pamatyti ką nors naujo, nuveikti įdomaus pritaria pats artimiausias žmogus. Tai, anot jos, yra gerų santykių pagrindas, o kelionės dar labiau suartina, išmoko vienas kitą jausti, suprasti be žodžių.

Artimiausiuose Kuprinskų planuose – aplankyti Italijos miestą Veneciją. Tiesa, tai vyro svajonė, nes Italijoje ji pati jau yra lankiusis ne sykį.

D. Kuprinskienė 2018 m. ir 2022 m. lydėjo kompleksinę negalią turinčią panevėžietę Vilną Karaliūnaitę į Italijoje vykusius pasaulio kurčiųjų teatrų festivalius. „Mums prisistačius, daugelis manė, kad esame iš Vilniaus, tad teko paaiškinti, jog atvykome iš Panevėžio, kuris yra penktas pagal dydį Lietuvos miestas“, – prisiminimais dalijosi pašnekovė.

Darnių santykių receptas

Dalia ir Dainius yra gimę girdinčiųjų šeimose. Apkurtę kūdikystėje, jie vis dėlto abu išmoko ir lietuvių kalbos, todėl, kaip teigia, komunikacijos sunkumų bendraudami su artimaisiais nepatiria.

Pirmoji ugdymo įstaiga, į kurią Dalią išleido tėvai, buvo savaitinis kurčiųjų darželis Šiauliuose. 1983–1988 m. ji mokėsi Telšių kurčiųjų mokykloje, vėliau – tuometėje Vilniaus kurčiųjų mokykloje-internate. Vilniaus amatų mokykloje įgijo net 2 specialybes: pirmiausiai siuvėjos profesiją (1999 m.), po to – tekstų rinkėjo ir maketuotojo specialybę. Mokydamasi antrosios specialybės, derino mokslus su siuvėjos darbu. Grįžusi į Panevėžį, bandė dirbti pagal pirmąją įgytą specialybę, bet siuvėjos amatas nelipo. Įsidarbinusi UAB „Pajuva“ pakuotoja, moteris pajuto, jog tai jos darbas, ir dirba jį jau 18 metų.

Dalia turi ir dar vieną svajonę. Nuo vaikystės labai myli žirgus ir nori gerai išmokyti jodinėti. O įžangai į šios svajonės įgyvendinimą gimtadienio proga pasidovanojo fotosesiją su žirgais. „Gimiau žiemą, todėl pasakišką foną fotosesijai sukūrė pati gamta“, – džiaugėsi D. Kuprinskienė.

žygio akimirka.

2017 m. šuolis parašiotu ir žodžiais nenusakomi pojūčiai.

Su būsimu vyru Dalia susipažino besimokydama Vilniaus amatų mokykloje, grįžusi

gyventi į Panevėžį, su juo sukūrė šeimą. Dainius yra įgijęs staliaus specialybę ir

dirba baldininku. Be šio darbo, anot Dalios, vyrui labai patinka remontuoti automobilių variklius, jis gabus elektrikas ir talentingas kulinaras. „Tai tikras šeimos žmogus“, – gerų žodžių savo vyrui negailėjo Dalia.

Paklausta, koks jų darnios šeimos receptas, D. Kuprinskienė sakė, jog svarbiausia yra turėti bendrą pomėgį, o kelionėse, sporto varžybose apsišlifuoja visi aštrūs kampai. Išgyventos patirtys, pasiekti tikslai stiprina ryšį. Be to, visada svarbu palaikyti vienas kitą, sunkią akimirką būti šalia.

EUD Generalinė Asamblėja

Gegužės 25-27 dienomis Švedijos sostinėje Stokholme vykusioje Europos kurčiųjų sąjungos (EUD) Generalinėje Asamblėjoje (GA) Lietuvai atstovavo LKD prezidentė Vaida LUKOŠIŪTĖ ir Respublikinės valdybos narys Kęstutis VAIŠNORA. Lietuvos pasiuntiniai papasakojo apie GA svarstytus klausimus.

Gestakalbis avatars. Klausimą pristatęs lektorius konstatavo: šiuo metu sukurti avatarai (skaitmeninis naudotojo atvaizdas; dirbtinė asmenybė) vis dar neturi veido mimikų, jų kūno kalba neišraiškinga, be to, sunku suprasti rodomus gestus. Pažangai padaryti dar reikia laiko. Nepaisant to, pranešėjas darbą ragino nuosekliai tęsti, o į avatarų kūrėjų komandą būtinai įtraukti kurčiuosius, nes jie geriausiai žino, ko jiems reikia.

Kurčiųjų statistika. EUD laikosi pozicijos, kad kiekvienoje valstybėje svarbu rinkti detalizuotą informaciją. Dauguma šalių narių iki šiol to nedarė. Kol kas tik svarstoma, ar į šią statistiką reikėtų įtraukti neprigirdinčiuosius, kochlearinių implantų naudotojus, ar tikslinę grupę skirstyti pogrupiais. Diskutuota, kad, be lyties kriterijaus, ateityje duomenys turėtų būti renkami ir pagal kitus kriterijus, tokius, kaip amžius, rasė, kurtieji LGBTQ+ ir kt. Rekomenduota šį klausimą aptarti nacionalinėse kurčiųjų organizacijose.

Naujos darbo grupės. EUD Taryba pristatė naujai sudarytas darbo grupes, kiekvienoje iš jų dirbs bent vienas Tarybos narys. Daugiausiai dėmesio skirta juridinius klausimus svarstyšančiai grupei, ji dirbs prie EUD įstatų keitimo. Įstatų keitimus siūlyti galės visi EUD nariai. Vėliau įstatatai bus aptariami ir tvirtinami. Informacija bus skelbiama EUD interneto svetainėje.

Diskusijos. Viena iš „karščiausių“ pirmosios renginio dienos temų – juodaodžių žmonių teisės. Jie teigia, kad Europoje jų teisės neginamos. Ne visi delegatai sutiko su tokia nuomone. Sudaryta atskira darbo grupė šiam klausimui nagrinėti.

Diskriminacija ir smurtas. Antros dienos darbotvarkę koordinavo šeiminkai. Švedijos kurčiųjų draugija pasidalino dramatiška savo šalies kurčiųjų bendruomenės istorija.

Anuomet, norėdami susituokti, kurtieji turėjo pasirašyti vedybų aktą. Vyras ir moteris nežinojo, kad jame yra įtrauktas punktas dėl privalomos sterilizacijos. Tokiu nutarimu buvo užkirstas kelias kurtiesiems susilaukti vaikų ir kurti šeimas. Tai labai skauda Švedijos kurtiesiems tema.

Švedijoje, kaip ir Lietuvoje, ir šiandien gausu smurto atvejų artimoje aplinkoje. Nuo smurto kenčia vyrai, moterys, LGBTQ+, juodaodžiai. Visgi Švedijoje drąsiai ir atvirai kalbama apie visas smurto rūšis, ieškoma išečių, dalinamasi patarimais. Palyginkime: Lietuvoje daugiausiai apsiribojama smurto prieš moteris ir mergaites tema, o smurto prieš vyrus tema – vis dar tabu, laikoma nemalonia ir nediskutuotina.

Kultūrinis vakaras. Oficialiajai renginio daliai pasibaigus šeiminkai visus EUD GA dalyvius pakvietė į teatrą, kur kurti ir girdintys aktoriai drauge atliko įtaigų performansą „Power“ („Jėga“). Meno kalba jame kalbėta apie problemas, su kuriomis kasdien susiduria moterys.

Gegužės 27 d. – svarbiausia GA diena. Jos darbe dalyvavo kurčiųjų atstovai iš 28 valstybių. Kiekviena šalis turėjo vieno balso teisę. Svarstyti procedūriniai klausimai. Pristatytos ir vienbalsiai patvirtintos EUD 2022 m. veiklos bei finansinė ataskaitos, taip pat – 2023 metų EUD veiklų bei biudžeto planai.

Teikti siūlymai. Austrijos delegatai siūlė

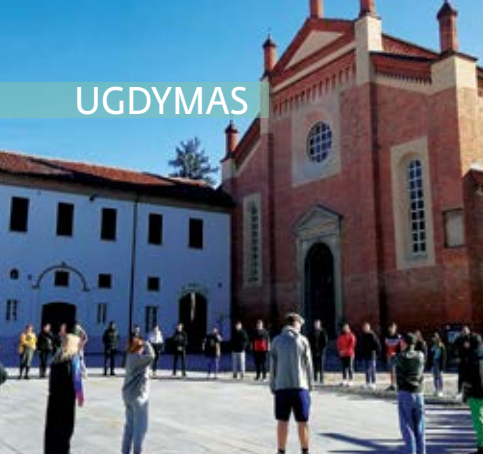
K. Vaišnora ir V. Lukošūtė EUD Generalinėje Asamblėjoje.

kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų nevadinti neigiamaisiais, keisti žodį sąvoka „kalbinė ir kultūrinė mažuma“. Tačiau daugeliui delegatų pasirodė netinkamas žodis „mažuma“, nes esą supo- nuoja uždarą ir silpną bendruomenę. Be to, vartojant terminą „mažuma“ krinta gestų kalbos prestižas. Po to diskusijos persimetė prie svarstymo, ar gestų kalba yra žemo ar aukšto lygio kalba. Dėl diskusijų gausos ir skirtingų nuomonių sprendimo priimti nepavyko.

Austrijos delegatai dar kvietė diskutuoti apie „komunikacijos asistento“ specializaciją. Tai asmenys, kurie padeda kurtiesiems komuni- kuoti, teikia ir vertimo, ir socialines paslaugas. Daugiausia jie talkina klausos negalią turin- tiems studentams aukštosiose mokyklose paskaitų metu. Jiems nereikia turėti išsilavi- nimą pagrindžiančio diplomo ar gestų kalbos mokėjimo lygi patvirtinančio sertifikato, dėl to jų paslaugos yra daug pigesnės nei vertėjų. Tai itin aktualu valstybėse, kuriose gestų kalbos vertimo paslaugos yra mokamos. Visgi pripa- žinta: tokiais atvejais sklaidi komunikacija nukenčia. Galiausiai nuspręsta suburti darbo grupę, kuri analizuos situaciją ir teiks atitinka- mus siūlymus EUD tarybai, o ši vėliau apiben- drintus rezultatus pristatys EUD GA.

Prancūzijos atstovai ragino sukurti kur- čiųjų vėliavą. EUD delegatai šios idėjos ne- patvirtino. Ji bus plačiau aptariama liepą vykšančiame Pasaulio kurčiųjų federacijos (WFD) suvažiavime. 2024 m. EUD GA vyks Belgijoje.

Italijoje rengtos kūrybinės dirbtuvės.

Belgijoje partneriai kūrė savo istorijas filmams ir linksminosi draugystės vakaruose.

R. Rusovičiūtės nuotr.

„Erasmus+“ projektai skatina tobulėti

Rasa RUSOVIČIŪTĖ

Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro (LKNUC) mokiniai šiais mokslo metais dalyvavo dviejuose Europos Sąjungos finansuojamuose „Erasmus+“ projektuose.

Pirmasis – „Make it work“ projektas. LKNUC mokiniai vyko į Belgijos sostinę Briuselį, kur kartu su Belgijos, Italijos, Graikijos bei Lenkijos kurčiųjų mokyklų mokiniais dalyvavo įvairiose kūrybinėse dirbtuvėse. Buvo

siekama parengti klausos negalią turintiems asmenims darbo paieškos ir įsidarbinimo informacinę platformą.

Antrasis – „Deaf Youth Filmmaking Camp“ projektas. Šio projekto tikslas – klausos negalią turinčiam jaunimui suteikti artėjančios vasaros stovyklos patirtį ir galimybę papasakoti savo kurtas istorijas filme. Jauniesiems projekto dalyviams suteikta praktinė prieiga prie naujausios išmaniosios įrangos. Šis projektas vyko Italijoje, Aleksandrijos mieste. Jame dalyvavo mokiniai iš Italijos, Lenkijos, Rumunijos, Čekijos, Graikijos ir Ispanijos.

Taigi, du projektai, dvi skirtingos patirtys.

Klausos negalią turintys mokiniai iš įvairių projekte dalyvavusių šalių turėjo puikią progą geriau pažinti partnerių šalis, siekti bendrų tikslų dalyvaudami draugystės vakaruose, megzdami draugiškus ryšius, tobulindami tarptautinę gestų kalbą, dirbdami kūrybinėse dirbtuvėse ir mokydami bendrauti ir bendradarbiauti.

Tarptautiniai projektai – puiki galimybė ne tik klausos negalią turintiems mokiniams, bet ir jų mokytojams tobulinti tarptautinės gestų bei rašytinės anglų kalbų žinias, pasitempti, sustiprinti pasitikėjimą savo jėgomis, įkvėpti kitus ir patiems būti įkvėptiems!

Vakar dar mokiniai, šiandien ją jau paliko.

„Matuojasi“ virėjo profesiją.

Kai užsivers mokyklos durys

„Praeity liko Šimtadienis, o mokykloje mūsų laukia dar kelios savaitės intensyvaus mokymosi, Paskutiniojo skambučio šventė ir PUPP. Taip! Patikra, kuriai ruošėmės visus dešimt metų“, – balandį mums parašė, padedami savo mokytojų, Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos dešimtokai.

Vis dažniau susimąstome apie tai, ką veiksim, kai užsivers mokyklos, kur mus mylėjo ir lepino, durys. Vyresniųjų klasių mokiniai (7, 9, 10 kl.) vyko į Kauno karaliaus Mindaugo profesinio rengimo centrą, Kauno technologijų mokymo centrą, Kauno informacinių technologijų mokyklą, lankėmės Panevėžio mokymo centre, Klaipėdos technologijų mokymo centre. Tai išvykos dairantis tolimesnio gyvenimo kelio. Visur mus sutiko šiltai, maloniai, pristatė profesijas, mokymo programas.

Tačiau pagauname save abejojant, ar esame pasiruošę savarankiškam gyvenimui. Ar mokėsime sutarti su kambario draugais, ar mokėsime tinkamai elgtis su pinigais, ar pakankami yra mūsų socialiniai ir gyvenimo įgūdžiai?

Tėvai mums nuolat kartoja, kad suaugusiųjų gyvenimas sudėtingas. Turi būti atsakingas ne tik už save, bet ir šeimos narius, už savo įsipareigojimus. Bet ir mes jau beveik

suaugę. Ar mes atsakingi? Ar pareigingi? Dažnai patingėdami vėluojame į pamokas, nedarome namų darbų. O apie tai, kad stengtumės tobulėti savarankiškai – skaityti papildomas knygas, žiūrėti naudingas TV laidas – nėra ką ir kalbėti.

Kaip mokinių tarybos nariai norime kreiptis į savo jaunesnius draugus – devintokes, septintokus... Nepavėluokite! Tik kasdien rimtai ir atsakingai dalyvaudami visose pamokose, kruopščiai atlikdami namų darbus, vėliau be nerimo lauksite PUPP, galėsite rinktis kitą mokymo įstaigą. Atkreipkite dėmesį, kad ir būreliai, popamokinės veiklos, projektai suteikia informacijos, leidžia pasitikrinti savo gebėjimus. Išnaudokite likusius metus savarankiškumo ugdymuisi, būkite iniciatyvūs, pastabūs, draugiški.

„Kaip pasiklosit, taip išsimiegosit“, – šią patarėlę dažnai kartoja matematikos mokytoja Zita Bložienė. Ji teisi!

Sveikas maistas – skanus maistas

Daiva ČEKANAČIŪTĖ

Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų priešmokyklinio ugdymo vaikai įsitraukė į STREAM „Sveikas maistas – skanus maistas“ projekto veiklas. Dažnas galvoja, ne išimtis – ir vaikai, kad sveikas maistas – tai prėskos salotos. Projekto tikslas buvo įsitikinti, kad sveikas maistas gali būti skanus, taip pat skatinti vaikus eksperimentuoti su skoniais, siūlyti receptų idėjas.

Pirmas žingsnis buvo pasėti salotų, stebėti jų augimą, fiksuoti jų aukštį stebėjimo kalendoriuose. Kol salotos augo, vaikai aktyviai dalyvavo kitose veiklose. Dekoravo daigų persodinimo indelius, lėkšteles salotoms patiekti. Mokėsi naujų žodžių ir atliko įvairias lietuvių kalbos užduotes.

Ėjo į parduotuvę, pirkė daržovių, vaisių, juos fotografavo planšetėmis, o nuotraukas panaudojo receptų knygelėse. Lygino kainas ir skaičiavo, kiek pinigų išleido. Salotų gaminimo dienos labai laukė, o sulaukę, pjaustė daržoves, vaisius, improvizavo kurdami savo salotas, eksperimentavo su skoniais ir susikūrė savo receptą. Kadangi pastaroji veikla reikalavo daug energijos, tai vaikai ryte dalyvavo mankštoje, išsijudino.

Taip pat mažieji lygino, kodėl jų pasodintos salotos užaugo tokios, o pirktinės kitokios. Teikė savo pastebėjimus ir diskutavo. Visi vieningai sutiko, kad pagal savo susikurtą receptą salotos buvo labai labai skanios ir jų norėjosi dar.

Lavindami skaitmeninį suvokimą, susipažino su „Excel“ programa ir su mokytojos pagalba darė stulpelines diagramas. Savo stebėjimų kalendoriuose braukė linijines diagramas ir palygino su stulpelinėmis, stebėjosi panašumu ir džiaugėsi.

Pabaigoje visi apibendrinome projekto veiklas, įsivertinome. Jei

Eksperimentų metu vaikai įsitikino, sveikas maistas gali būti skanus.

veikla patiko, prie linksmo veiduko tvirtinome širdutę, jei veikla ne labai patiko, prie nusiminusio veiduko tvirtinome debesėlį. Visi pasirinko tik širdutes ir susidomėjo sveikais užkandžiais. Sutarėme, kad bandysime ir toliau eksperimentuoti su skoniais.

Ir džiugino, ir graudino

Birželio 7-ąją mažiausieji Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos ugdytiniai atvedė vyriausiuosius mokinius į Paskutiniojo skambučio šventę. Renginys prasidėjo dešimtokų mokykliniu valsu. Šoko ir mažieji (šokėjus parengė muzikos ritmikos mokytoja metodininkė Regina Liutkevičienė.)

Laimutė BEINARAUSKIENĖ

Devintokės įteikė dešimtokams po simbolinį varpelį, priminsiantį šią šventišką atsisveikinimo dieną. Paliekančiuosius mokyklą sveikino direktorė Danutė Kriščiūnienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui Lina Bartnykienė, pirmoji mokytoja Laimutė Lazdauskienė ir klasės vadovė Ramunė Šveistė.

Kadangi nuo kito rugsėjo dešimtokai išeis naujais keliais, devintokės kvietė spėti mažųjų abiturientų ateitį. Mergaitės sukūrė ramunę, ant kurios žiedlapių buvo užrašyti ateities spėjimai. Dešimtokai plėšė baltus lapelius ir skaitė spėjimus: vieniems buvo patariama įsiklausyti, ką pataria artimieji, kitiems – nepamesti kelio dėl takelio... Labiausiai visus prajuokino spėjimas, kad greitai bus atostogos.

Paskutiniojo skambučio šventės akimirka.

Išsibūrę ateitį, dešimtokai perskaitė testamentą, perdavė devintokėms mokyklos raktą, mokytojams įteikė baltų ramunių puokštes, padovanojo vinjetę, kuri primins XXIII mokyklos laidą.

Stebuklais bei triukais šventės dalyvius stebino lietuvių gestų kalbos mokytojas ir bibliotekininkas Vilius Glušokas.

Dešimtokų tėveliams kilo daug jausmų ir minčių. Jie sveikino savo vaikus, dėkojo mokytojams, padovanojo mokyklai rožės krūmą ir suoliuką mokyklos edukacinėms erdvėms. Savanoris Gintautas Šimkus pasirūpino, kad rožė būtų pasodinta tinkamai ir džiugintų ilgus metus. Šventės pabaigoje tėveliai pakvietė visus paragauti šventinio Paskutiniojo skambučio torto.

Džiugu, kai jauni žmonės baigia mokyklą, sėkmingai išlaiko patikrą (PUPP). Bet kartu ir graudu, nes mokyklą palieka nuoširdūs, geri, kūrybiški mokiniai.

Meninio socialinio projekto dalyviai ir jų lyderis atlikėjas D. Vaitiekūnas (1-oje eil. 2-as iš deš.).

Kūrybinis eksperimentas pradėjo kelionę į žmones

Trejus metus Lietuvos kurčiųjų bendruomenės atstovai ir atlikėjas **Dominykas VAITIEKŪNAS** vysto meninį socialinį projektą „Mes taip nesitarėm“. Susirinkę draugėn, jie ieško atsakymų, kaip susikalbėti skirtingiems žmonėms, kaip išmokti klausytis ir girdėti vienas kitą, kaip išgirsti tai, ko išgirsti tariamai neduota. Šiomet, birželio 10 d., Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje surengtame vakare kurčiųjų ir girdinčiųjų bendruomenėms ši kūrėjų komanda pristatė savo eksperimentų rezultatus. Valandos trukmės pasirodymas abejingų nepaliko.

Nijolė KRASNIAUSKIENĖ

Žinutė žiūrovams. Kad viskas pavyko geriau nei tikėtasi, po renginio galima buvo įskaityti ir kurčiųjų atlikėjų veiduose. „Savo pasirodymu mes sakome: kurtieji gali viską. Manau, tai ir įrodėme: šokome, dainavome“, – spindinčios Justinos akys pasakė daugiau nei gestai. Jai pritarė Erika: „Aš, kurčioji, taip pat galiu būti žvaigždė“, o Rūta papildė: „Noriu „Oskaro“ ir raudono kilimo po kojomis.“

Paklausti, kokioje meno srityje jie save matytų žvaigždėmis, vardijo: imituojamosios

dainos, šokių, kurčiųjų poezijos. Bendradarbiavimas su atlikėju novatoriumi Dominyku neatpažįstamai pakeitė šiuos jaunos žmones. Jie išlaisvėjo, demonstruoja pasitikėjimą savimi, scenoje tarsi gerame privačiame vakarėlyje iš širdies linksminosi patys ir nepamirštamus įspūdžius dovanojo žiūrovams.

„Mes siunčiame auditorijai ne vieną žinutę, bet jei jau pageidaujate koncentruoto pasakymo, galėtume formuluoti ir taip: „Šiame meniniame tyrime bandom paneigti mitus

apie kurčiuosius, įrodyti, kad gebame jausti perkeltines prasmes ir susijungti su girdinčiaisiais“, – sakė kūrybinio sumanymo siela aktorius ir atlikėjas D. Vaitiekūnas.

Dialogas per muziką. Šiame nesibaigiančių naujovių amžiuje, kai atrodo, kad nustebinti jau beveik neįmanoma, kartais imi ir nustembi. Taip ir šįkart: kurčiųjų ir girdinčiųjų bendruomenių dialogas buvo vystomas (ir vyko!) per muziką – sritį, kuri nuo seno laikoma neprieinama kurtiesiems arba bent nestiprioji jų pusė.

Visą vakarą skambėjo muzika įgarsinti gestų kalbos literatūros kūriniai bei dainos lietuvių žodine ir lietuvių gestų kalbomis.

Siekti edukuoti. Vietos radosi edukacijai misijai. Švietė užrašai, kas yra „kalkė“ kurtiesiems, imituojamoji daina, ir net buvo pateikta informacijos apie 1880 m. Milano kongresą, visuomenės gėdą, kai nuspręsta suvaržyti gestų kalbų vartojimą.

Vis dėlto ir blogi dalykai turi pabaigą. Po beveik 100-metį trukusių draudimų kurčiųjų bendruomenė atsitiesė, nusimetė diskriminacijos pančius ir kompensuojasi prarastą laiką greitėjančiu tempu: intriguoja, turtina ir artina prie savęs visuomenę, atveria sau ir kviečia girdinčiuosius į naujas pažinimo, atradimų ir augimo erdves. Birželio 10-osios vakaro publika tapo šio viltingo proceso liudininkais ir dalyviais.

Kūrybinio eksperimento dalyviai scenoje užkūrė tikrą diskoteką.

Projekto kūrybinė grupė. Pasirodymą surengė girdintieji: aktorius ir atlikėjas Dominykas Vaitiekūnas, pianistas Kazimieras Krulikovskis, būgnininkas Dovydas Šulskis bei eksperimentui swusibūrusi kurčiųjų komanda: Arnoldas Matulis, Paulius Jurjonas, Rūta Mingailaitė, Justina Čiplytė, Erika Slabadienė, Aldona Kvaselytė, Adas Aužbikavičius, Gabija Varenkevičiūtė.

Prie projekto kūrimo prisidėjo ir muzikos prodiuseris Jokūbas Tulaba, gestų kalbos literatūros specialistė Anželika Teresė, gestų kalbos redaktorė Nijolė Pivorienė, choreografas Mantas Stabačinskas ir

Agnietė Lisičkinaitė, videomenininkas Kristijonas Dirsė, vertėja Julija Pugačiauskaitė ir kiti.

Kitas renginys. Į kitą šios kūrybinės grupės pasirodymą žiūrovai kviečiami rugsėjo 24 d. į Nacionalinį Kauno dramos teatrą, per Tarpautinę kurčiųjų žmonių savaitę.

Lietuvos kurčiųjų draugijos ir D. Vaitiekūno įkurtos viešosios įstaigos „Liūdni slibinai“ projektą remia Lietuvos kultūros taryba, Vilniaus miesto savivaldybė, Kauno miesto savivaldybė bei asociacija LATGA.

Meno šventės sukūrio įsukti

„Akiračio“ inf.

Šaunieji šiaulių saviveiklininkai.

Išsilgusi vasaros pramogų ir kultūros birželio 17-osios popietę kurčiųjų bendruomenė skubėjo į Kėdainius, 56-ąją LKD meno šventę. Šiųmetės meno šventos šūkis ragino: „Iš ekranų į... vasarą!“

Susirinkusiuosius pasveikino Kėdainių r. mero pavaduotoja Virginija Baltraitienė, į kurčiųjų bendruomenę kreipėsi LKD prezidentė Vaida Lukošaitė. Ji uždegė simbolinį šventės žibintą ir davė startą renginio pradžiai.

Šeimininkai pirmieji „apšildė“ sceną – su žiūrovais jie sveikinosi kūrinio „Spektaklis miške“.

Vilniaus KC liaudies teatro „Mimika“ kolektyvas savo pasirodymą skyrė šiemet 700 metų jubiliejų švenčiančiam gimtajam miestui ir jo įkūrėjui Gediminui („Sakmėje gyvenanti Gedimino laiškų dvasia Vilniaus mieste“).

Panevėžio saviveiklininkai Kėdainių kultūros padangę nušvietė spektakliukais „Pagrandukas“ ir „Egzaminas“.

Kauno KC saviveiklos kolektyvą „Skambanti tylą“ iš tiesų sudaro net 3 kolektyvai. Ir nė vienas iš jų nepanoro tūnoti prie žydrojo ekrano, leidosi į Kėdainius ir atvežė nuostabių staigmenų: šokį „Kupolinis“, imituojamas dainas „Šampanas“, „Ant bangos“, pantomimos spektakliuką „Pasimatymas prie jūros“.

Marijampolės kurčiųjų bendruomenė socialiniuose tinkluose jau gal prieš mėnesį paskelbė, kad į renginį siunčia saviveiklininkų grupę „Vilkmaria“ – jungtinį Vilkaviškio ir Marijampolės meno kolektyvą. Jų kultūrinės dovanos žiūrovams: šokis „Sparnai“ ir imituojamoji daina „Pražydo jazminai“.

Tradiciškai, puikiai atliekamomis imituojamomis dainomis – „Kur Neris ir kur Nemunas“, „Sodžiaus jovarai“ bei „Užmerk man akis“ – publiką kerėjo Klaipėdos saviveiklininkai.

Meninę programą užbaigė jungtinis Kėdainių ir Kauno KC kolektyvų pasirodymas „Boba ir velnias“ bei raganiškai sušoktas tvistas. ➔

Jungtinės Kėdainių ir Kauno kūrybinės pajėgos.

Panevėžiečiai pakvietė žiūrovus į... „Egzaminą“.

Į Kėdainius atvyko gausus „Mimikos“ teatro aktorių būrys. Klaipėdos saviveiklininko Arnesto pasirodymo akimirka.

Liaudies teatras „Mimika“ savo pasirodymą skyrė Vilniaus 700 m. sukakčiai.

Panevėžio saviveiklininkai ir jų „Pagranduko“ momentas.

→ Meno šventės kūrimo įsukti

Scenoje „Vilkmaria“ – jungtinis Vilkaviškio ir Marijampolės meno kolektyvas.

Kėdainių vicemerė V. Baltraitienė ir renginio organizatorė V. Tadaravičienė.

LKD prezidentė V. Lukošytė įžiebė šventės žibintą.

Į sceną pakilusi pagrindinė renginio organizatorė, LKD Kėdainių skyriaus vadovė Vija Tadaravičienė padėjo visiems, kartu kūrėms šventės dvasią. Saviveiklos kolektyvus ir renginio vertėjų komandą apdalo saldžiomis dovanėlėmis.

Susirinkusieji dar ilgai neskubėjo skirstytis, bendravo ir dalinosi įspūdžiais. Jau netrukus socialiniuose tinkluose pažiūrėdamos padėkos ir komplimentai organizatoriams.

Kitąmet meno šventės žibintas degs Šiauliuose.

Kauno „Skambančios tylos“ kolektyvas scenoje – tarsi vulkanas.

A. Dambrauskio nuotr.

Akiratis

Indeksas 0002
UŽEIKITE, SKAMBINKITE, RAŠYKITE
Šv. Kazimiero g. 3, LT-01303 Vilnius
Telefonas pasiteirauti (8 5) 261 5593
El. p. redakcija@lkd.lt

Redaktorė Nijolė KRASNIAUSKIENĖ
ISSN 1648-5882
Maketavo
Judita ŠPOKAUSKIENĖ

Ofsetinė spauda. 2 sp. l.
Tiražas 600 egz.
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B LT-09109 Vilnius
Užsakymas 57270

Projektą „Ivairialypė kurčiųjų bendruomenė – stiprios visuomenės dalis“
26 750 eurų suma
remia SRTF.

Rašiniai trumpinami redakcijos nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami, nesaugojami.
Laikraštyje spausdinamų straipsnių bei laiškų autoriai išsako savo, o ne redakcijos nuomonę.